

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till

- 1) landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland;
- 2) landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad; och
- 3) landskapslag angående ändring av landskapslagen om samarbete mellan kommuner.

Den 16 augusti 1973 överlämnade regeringen till riksdagen en proposition (Prop. nr 113/1973 rd.) med syfte att delvis reformera kommunallagstiftningen. Avsikten var att upphäva underställningsskyldigheten beträffande beslut om upptagande av lån för längre tid än fem år, när denna skyldighet enligt regeringens uppfattning ej mera kunde anses vara ändamålsenlig.

Med propositionen avsåg regeringen även att lagfästa den praxis som givit kommunerna rätt att antaga tilläggsbudget även efter finansårets utgång ända till dess räkenskaperna tillställts årsrevisorererna. Ett frångående av denna praxis, vilken högsta förvaltningsdomstolen i utslag av den 13 december 1972 ansett vara olaglig, skulle enligt regeringens bedömning leda till praktiska svårigheter.

Vid riksdagsbehandlingen av propositionen föreslog lag- och ekonomiutskottet att kommunalförbunden skulle medges rätt att behandla budgetöverskridanden senast vid det ordinarie vårmötet, när den av regeringen föreslagna lagändringen skulle leda till att kommunalförbunden vore tvungna att utlysa extraordinarie möten enbart för behandling av budgetöverskridanden.

Regeringens proposition ledde till ändring av rikets kommunallag på det sätt som regeringen föreslagit, förutom att lagen ändrades även i det av riksdagens lag- och ekonomiutskott föreslagna avseendet (FFS 873/73).

Landskapsstyrelsen anser det motiverat att föreslå ändringar av nämnda rikslag motsvarande landskapslagar i enlighet med ovan angivna riktlinjer, varvid även den kommunalförbunden åvilande underställningsskyldigheten beträffande upptagande av lån för längre tid än fem år skulle upphävas.

Det ligger i kommunernas och kommunalförbundens eget intresse att ej utfärda borgensförbindelser för andra än allmännyttiga företag. Man kan alltså förutsätta att den av vederbörande kommun och kommunalförbund utförda granskningen i allmänhet är noggrant utförd. Landskapsstyrelsen anser det därför befogat att upphäva skyldigheten för kommunerna och kommunalförbunden att underställa beslut om utfärdande av borgensförbindelse landskapsstyrelsen för fastställelse.

Med införandet av landskapslagen om landskapet Ålands centrala ämbetsverk (25/73) ändrades tjänstebeteckningarna för ett flertal av landskapsstyrelsens tjänstemän. Fördenskull bör bestämmelserna angående vilka personer som ej är valbara till **kommunernas fullmäktige** justeras så att de tidigare beteckningarna ersätts med de nu gällande. På grund av omorganisation av arbetsuppgifterna har emellertid vissa tidigare tjänstebeteckningar ej numera någon exakt motsvarighet. Fördenskull föreslås att innehavarna av de tjänster som vad beträffar arbetsuppgifterna närmast motsvarar de i 39 § landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland i dess lydelse den 6 juli 1966 (45/66) och 35 § landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad (4/61) avsedda tjänsteinnehavarna ej skulle vara valbara till kommunernas fullmäktige.

Genom landskapslagen om lagberedningen (13/72) ombildades dåvarande lagberedningssekreterartjänsten till en tjänst som lagberedningschef och inrättades en ny lagberedningssekreterartjänst. Enär lagberedningschefen och lagberedningssekreteraren ej åvilar några administrativa uppgifter anser landskapsstyrelsen det ej motiverat att utesluta innehavarna av dessa tjänster från nämnda förtroendepdrag.

Genom förordning den 2 februari 1973 (FFS 92/73) ändrades tjänstebeteckningen för kamrerarna vid länsstyrelserna, vilkas tjänstetitel numera är landssekreterare. Även denna ändring bör föranleda lagändring i ovan angivet avseende.

Enligt 43 § landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) och 39 § landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad skall framställningar och utlåtan- den som ingives till fullmäktige i regel insändas genom kommunal- respektive stadsstyrelsen. I lagrummen stadgas även att ärende ej får avgöras av fullmäktige innan kommunal- respektive stadsstyrelsen eller nämnd beretts tillfälle att behandla ärendet, försåvitt fullmäktige ej enhälligt besluter att brådskande ärende skall upptagas och avgöras utan beredning. I sak likalydande med förenämnda

lagrum är 44 § rikets kommunallag (FFS 642/48), förutom att däri ej ges den alternativa möjligheten att nämnd i stället för kommunens styrelse skulle kunna bereda visst ärende.

Av bestämmelserna beträffande möjligheten för nämnd att i stället för kommunens styrelse behandla visst ärende kan man möjligen få den felaktiga uppfattningen att nämnderna med förbigående av kommunens styrelse kunde insända sina utlåtanden och framställningar direkt till fullmäktige. Detta förfarande skulle om det tillämpades i större omfattning leda till stora svårigheter i det kommunala förvaltningsarbetet. Därför föreslås att berörda lagrum ändras så att de erhåller en lydelse som närmare överensstämmer med lydelsen av motsvarande bestämmelse i rikets kommunallag.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i
landskommunerna i landskapet Åland.

I enlighet med Landstingets beslut upphäves 94 § landskapslagen den 18 april 1956 om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) sådant sagda lagrum lyder i landskapslagen den 4 juli 1963 (32/63) samt ändras 39 § 1 mom. 1 punkten, 43 § 3 mom. och 99 §, av dessa lagrum 39 § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i landskapslagen den 6 juli 1966 (45/66) och 99 § sådan den lyder i landskapslagen den 11 december 1970 (35/70), som följer:

39 §.

Till kommunalfullmäktig kan väljas person, som enligt 15 § är valbar till kommunalt förtroendeuppdrag; dock icke

1) lantrådet, kanslichefen, kanslisekreteraren, finanschefen, landskapskamreraren, landshövdingen, länsrådet, landssekreteraren, ej heller

- - - - -
43 §.
- - - - -

Vid kommunalfullmäktiges sammanträde kan ärende icke upptagas till avgörande förrän kommunalstyrelsen beretts tillfälle att behandla ärendet. Likväl kan fullmäktige enhälligt besluta att ett brådskande ärende skall upptagas och avgöras utan beredning.

99 §.

I kommunens hushållning skall budgeten iakttagas.

Kommunalfullmäktige kan besluta angående ändringar i budgeten. Beslut får likväl icke fattas efter det finansårets räkenskaper och bokslut tillställts årsrevisorerna för granskning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1974.

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i
Mariehamns stad.

I enlighet med Landstingets beslut upphäves 96 § 1 mom. 2 och 3 punkterna landskapslagen den 28 mars 1961 om kommunalförvaltning i Mariehamns stad (4/61) sådant sagda lagrum lyder i landskapslagen den 4 juli 1963 (31/63) samt ändras 35 § 1 mom. 1 punkten, 39 § 2 mom. och 81 §, sistnämnda lagrum sådant det lyder i landskapslagen den 11 december 1970 (36/70), som följer:

35 §.

Till stadsfullmäktig kan väljas person som enligt 12 § är valbar till kommunalt förtroendeuppdrag, dock icke

1) lantrådet, kanslichefen, kanslisekreteraren, finanschefen, landskapskamreraren, landshövdingen, länsrådet, landssekreteraren, ej heller

- - - - -
39 §.
- - - - -

Vid fullmäktiges sammanträde kan ärende icke upptagas till avgörande förrän stadsstyrelsen beretts tillfälle att behandla ärendet. Likväl kan fullmäktige enhälligt besluta att ett brådskande ärende skall upptagas och avgöras utan beredning.

81 §.

I stadens hushållning skall budgeten iakttagas.

Stadsfullmäktige kan besluta angående ändringar i budgeten. Beslut får likväl icke fattas efter det finansårets räkenskaper och bokslut tillställts årsrevisorerna för granskning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1974.

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om samarbete mellan kommuner.

I enlighet med Landstingets beslut upphäves 18 § landskapslagen den 3 mars 1960 om samarbete mellan kommuner (9/60) och fogas till lagens 8 § ett nytt 4 mom., som följer:

8 §.

- - - - -
Angående ändringar i budgeten fattas beslut senast vid i 2 mom. avsett sammanträde.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1974.

Mariehamn, den 27 mars 1974.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Ansvarig

Vice ordförande Sven Karlsson

Lagberedningssekreterare Christer Jansson.